

Przedmiotowy system oceniania z matematyki

Ocena postępów ucznia jest wynikiem oceny stopnia opanowania jego umiejętności podstawowych i ponadpodstawowych.

W poniższej tabeli umiejętności te przypisane poszczególnym rozdziałom zostały odniesione do poszczególnych ocen szkolnych zgodnie z przyjętymi w programie nauczania *Matematyka* założeniami, aby ocenę

- **dopuszczającą** otrzymywał uczeń, który nabył większość umiejętności sprzyjających osiągnięciu wymagań podstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- **dostateczną** otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- **dobrą** otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych, niektóre umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań ponadpodstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- **bardzo dobrą** otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych i potrafi je wykorzystywać w sytuacjach nietypowych oraz nabył niektóre umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań ponadpodstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- **celującą** otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych i ponadpodstawowych i potrafi je wykorzystywać w sytuacjach nietypowych.

Klasa 6

Temat	Wymagania podstawowe			Wymagania ponadpodstawowe	
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Dział 1. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń:					
1. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących liczb	- wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych za pomocą kalkulatora	- wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii - do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody	- weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania np. poprzez szacowanie, sprawdzanie wszystkich warunków zadania, ocenianie rzędu wielkości otrzymanego wyniku - stawia nowe pytania związane z sytuacją w rozwiązaniem zadaniu		
2. Mnożenie ułamków zwykłych	- mnoży ułamki zwykłe o mianownikach jednocyfrowych	- mnoży ułamki zwykłe o mianownikach dwucyfrowych, a także liczby mieszane			
3. Dzielenie ułamków zwykłych	- dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jednocyfrowych	- dzieli ułamki zwykłe o mianownikach dwucyfrowych, a także liczby mieszane			
4. Działania na ułamkach zwykłych	- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jednocyfrowych	- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe o mianownikach dwucyfrowych, a także liczby mieszane - oblicza wartości prostych wyrażeń		- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań	- stosuje obliczanie wartości wyrażeń arytmetycznych w sytuacjach problemowych

		arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań			
5. Działania na liczbach dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> - dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci i pisemnie (w najprostszych przykładach) i za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach) - porównuje ułamki dziesiętne w prostych przykładach - porównuje różnicowo ułamki w prostych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> - dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne pisemnie - oblicza kwadraty i sześciany ułamków dziesiętnych - porównuje ułamki dziesiętne - porównuje różnicowo ułamki 	<ul style="list-style-type: none"> - dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci w prostych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> - dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci 	
6. Obliczanie ułamka liczby	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza ułamek danej liczby naturalnej w prostych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza ułamek danej liczby naturalnej - oblicza liczbę, której część jest podana (wyznacza całość, z której określono część za pomocą ułamka) 	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza ułamek danej liczby - wyznacza liczbę, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o pewną część innej liczby 		
7. Liczby dziesiętne a liczby mieszane. Zaokrąglanie liczb	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje ułamek dziesiętny skończony w postaci ułamka zwykłego - zamienia ułamki zwykłe o mianownikach 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne 	<ul style="list-style-type: none"> - zamienia ułamki zwykłe o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne skończone dowolną metodą (przez rozszerzanie ułamków zwykłych, dzielenie licznika przez mianownik 	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje ułamki zwykłe o mianownikach innych niż o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. w postaci rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego (z użyciem trzech kropek 		

	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrągła liczby naturalne w prostych przykładach - zaokrągła ułamki dziesiętne w prostych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora) - zaokrągła liczby naturalne - zaokrągła ułamki dziesiętne 	<ul style="list-style-type: none"> po ostatniej cyfrze), uzyskane w wyniku dzielenia licznika przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora 		
8. Działania na liczbach I	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje ułamki dziesiętne skończone w postaci ułamków zwykłych - zamienia ułamki zwykłe o mianownikach 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne skończone - wykonuje nieskomplikowane rachunki, w których występują jednocześnie ułamki zwykłe i dziesiętne - oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań - wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych za pomocą kalkulatora 	<ul style="list-style-type: none"> - zamienia ułamki zwykłe o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne skończone dowolną metodą (przez rozszerzanie ułamków zwykłych, dzielenie licznika przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora) - oblicza liczbę, której część jest podana (wyznacza całość, z której określono część za pomocą ułamka) - wyznacza liczbę, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o pewną część innej liczby - wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii - szacuje wyniki działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje rachunki, w których występują jednocześnie ułamki zwykłe i dziesiętne - oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań 		<ul style="list-style-type: none"> - oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań w sytuacjach problemowych

Dział 2. Procenty. Liczby całkowite. Uczeń:

<p>9. Procent liczby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje 100% danej wielkości jako całość, 50% – jako połowę danej wielkości - w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza 50% procent danej wielkości 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje 25% danej wielkości jako jedną czwartą, 10% – jako jedną dziesiątą, a 1% – jako setną część danej wielkości liczbowej - w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 10%, 20% 	<ul style="list-style-type: none"> - w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 5%, 15% 	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza procent danej wielkości inny niż 50%, 10%, 20% 	
<p>10. Odczytywanie danych przedstawionych graficznie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gromadzi i porządkuje dane - odczytuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, diagramach i na wykresach - odczytuje temperaturę (dodatnią i ujemną) 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, diagramach i na wykresach - przedstawia dane w tabelach, na diagramach i na wykresach 			
<p>11. Liczby ujemne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odczytuje temperaturę (dodatnią i ujemną) - podaje praktyczne przykłady stosowania liczb ujemnych - interpretuje liczby całkowite na osi liczbowej - odczytuje liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej 	<ul style="list-style-type: none"> - zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej - oblicza wartość bezwzględną liczb - porównuje liczby całkowite 			

12. Działania na liczbach II	- dodaje w pamięci liczby całkowite	- wykonuje proste rachunki pamięciowe na liczbach całkowitych - oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, wymagających stosowania działań arytmetycznych na liczbach całkowitych	- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, wymagających stosowania działań arytmetycznych na liczbach całkowitych	- oblicza wartości wyrażeń z liczbami ujemnymi	
13. Działania na liczbach III	- oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych	- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, wymagających stosowania działań arytmetycznych na liczbach całkowitych lub liczbach zapisanych za pomocą ułamków zwykłych, liczb mieszanych i ułamków dziesiętnych w prostych przypadkach	- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, wymagających stosowania działań arytmetycznych na liczbach całkowitych lub liczbach zapisanych za pomocą ułamków zwykłych, liczb mieszanych i ułamków dziesiętnych, także wymiernych ujemnych	- oblicza wartości wyrażeń z liczbami ujemnymi	
Dział 3. Bryły. Uczeń:					
14. Obliczanie pól wielokątów	- oblicza pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu, przedstawionych na rysunku oraz w sytuacjach praktycznych, w najprostszych przypadkach - oblicza pola wielokątów metodą podziału na dwa	- oblicza pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu, przedstawionych na rysunku oraz w sytuacjach praktycznych, w tym także dla danych wymagających zamiany jednostek	- oblicza pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu w sytuacjach z nietypowymi wymiarami - stosuje wzór na pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu		

	<p>mniejsze wielokąty lub uzupełniania do większych wielokątów w najprostszych przypadkach</p> <p>- stosuje jednostki pola: mm², cm², dm², m², km², ar, hektar</p>	<p>- oblicza pola wielokątów metodą podziału na mniejsze wielokąty lub uzupełniania do większych wielokątów w sytuacjach typowych</p>	<p>- oblicza pola wielokątów metodą podziału na mniejsze wielokąty lub uzupełniania do większych wielokątów w sytuacjach nietypowych</p>		
15. Zamian jednostek pola	<p>- stosuje jednostki długości: milimetr, centymetr, decymetr, metr, kilometr</p> <p>- stosuje jednostki pola: mm², cm², dm², m², km², ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń)</p>	<p>- zamienia jednostki długości: milimetr, centymetr, decymetr, metr, kilometr</p>	<p>- oblicza pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu, dla danych wymagających zamiany jednostek i w sytuacjach z nietypowymi wymiarami</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zależność między jednostkami pola 	<p>- zamienia jednostki pola</p>	
16. Pole powierzchni prostopadłościanu	<p>- rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych</p>	<p>- rysuje siatki prostopadłościanów</p> <p>- oblicza pole powierzchni prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi</p>	<p>- stosuje wzór na pole powierzchni prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi</p>	<p>- stosuje wzór na pole powierzchni prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi w sytuacjach nietypowych</p>	<p>- stosuje wzór na pole powierzchni prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi w sytuacjach problemowych</p>
17. Objętość prostopadłościanu	<p>- oblicza objętość prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi</p> <p>- stosuje jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, mm³, cm³, dm³, m³</p>		<p>- stosuje wzór na objętość prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi</p>	<p>- stosuje wzór na objętość prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi w sytuacjach nietypowych</p>	<p>- stosuje wzór na objętość prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi w sytuacjach problemowych</p>

<p>18. Zamiana jednostek objętości</p>	<p>- stosuje jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, mm³, cm³, dm³, m³</p>		<p>- zna zależności między jednostkami objętości i pojemności: litr, mililitr, mm³, cm³, dm³, m³</p>	<p>- zamienia jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, mm³, cm³, dm³, m³</p>	
<p>19. Rozpoznawanie i nazywanie brył</p>	<p>- rozpoznaje graniastosłupy proste, ostrosłupy w sytuacjach praktycznych i wskazuje te bryły wśród innych modeli brył - rozpoznaje walce, stożki i kule w sytuacjach praktycznych i wskazuje te bryły wśród innych modeli brył</p>	<p>- wskazuje wśród graniastosłupów prostopadłościany i sześciiany i uzasadnia swój wybór - rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych i ostrosłupów</p>	<p>- wykorzystuje podane zależności między długościami krawędzi graniastosłupa do wyznaczenia długości poszczególnych krawędzi</p>		
<p>Dział 4. Wyrażenia algebraiczne. Uczeń:</p>					
<p>20. Rozwiązywanie zadań tekstowych</p>	<p>- czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe - wykonuje wstępne czynności ułatwiające rozwiązanie zadania, w tym rysunek pomocniczy lub wygodne dla niego zapisanie informacji i danych z treści zadania</p>	<p>- dostrzega zależności między podanymi informacjami - dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania - do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe</p>	<p>- do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody - stawia nowe pytania związane z sytuacją w rozwiązującym zadaniu</p>		

		<ul style="list-style-type: none"> - weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania - układa zadania i łamigłówki i je rozwiązuje 			
21. Korzystanie ze wzorów	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza wielkość, korzystając z nieskomplikowanych wzorów, w których występują oznaczenia literowe 	<ul style="list-style-type: none"> - oblicza wielkość, korzystając z wzorów, w których występują oznaczenia literowe - opisuje wzór słowami - opisuje sytuację za pomocą wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta z wzorów, w których występują oznaczenia literowe 		
22. Prędkość, droga, czas	<ul style="list-style-type: none"> - w sytuacji praktycznej oblicza prędkość przy danej drodze i danym czasie - stosuje jednostki prędkości: km/h, m/s 	<ul style="list-style-type: none"> - w sytuacji praktycznej oblicza drogę przy danej prędkości i danym czasie - w sytuacji praktycznej oblicza czas przy danej drodze i danej prędkości 			
23. Wyrażenia algebraiczne. Równania	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkości liczbowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje proste wyrażenie algebraiczne na podstawie informacji osadzonych w kontekście praktycznym - zapisuje proste równania na podstawie informacji osadzonych w kontekście praktycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje wyrażenie algebraiczne na podstawie informacji - zapisuje równania na podstawie informacji 		
24. Rozwiązywanie równań		<ul style="list-style-type: none"> - rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą występującą po jednej stronie równania 		<ul style="list-style-type: none"> - rozwiązuje proste równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą 	

		(poprzez zgadywanie, dopełnianie lub wykonanie działania odwrotnego)			
Dział 5. Konstrukcje geometryczne. Uczeń:					
25. Konstrukcja trójkąta	- zna warunek nierówności trójkąta	- konstruuje trójkąt o danych trzech bokach - ustala możliwość zbudowania trójkąta na podstawie nierówności trójkąta	- konstruuje wielokąty, dzieląc je na trójkąty o danych trzech bokach		
26. Konstrukcja kąta	- rysuje kąt o mierze mniejszej niż 180 stopni		- konstruuje kąt przystający do danego	- konstruuje wielokąty o podanych własnościach, korzystając z konstrukcji kąta przystającego do danego	
Dział 6. Co wiem i umiem? Uczeń:					
27. Liczby i działania na liczbach	- stosuje w najprostszych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: I, II, III, IV, V, XII, XIII	- stosuje w prostych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: I, II, III, IV, V, XII, XIII	- stosuje w typowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: I, II, III, IV, V, XII, XIII	- stosuje w nietypowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: I, II, III, IV, V, XII, XIII	
28. Elementy algebry	- stosuje w najprostszych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VI, XIII	- stosuje w prostych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VI, XIII	- stosuje w typowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VI, XIII	- stosuje w nietypowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VI, XIII	

29. Figury płaskie	- stosuje w najprostszyc sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VII, VIII, IX, XI	- stosuje w prostych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VII, VIII, IX, XI	- stosuje w typowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VII, VIII, IX, XI	- stosuje w nietypowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: VII, VIII, IX, XI	
30. Bryły	- stosuje w najprostszyc sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: X, XI	- stosuje w prostych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: X, XI	- stosuje w typowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: X, XI	- stosuje w nietypowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: X, XI	
31. Zadania tekstowe	- stosuje w najprostszyc sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: XII, XIV	- stosuje w prostych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: XII, XIV	- stosuje w typowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: XII, XIV	- stosuje w nietypowych sytuacjach wiedzę i umiejętności z zakresu następujących działów podstawy programowej: XII, XIV	